

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผู้สอน

ครูแรมเดือน บุญชู

เรื่อง

นำเสนอคุณค่า
และนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง

ภาษาไทย

มัธยมศึกษาปีที่ ๓

นำเสนอคุณค่า และ
นำไปปรับใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. วิเคราะห์วิถีไทยและอธิบายคุณค่า
ที่พบในเรื่องสั้นเรื่อง ปลาหูไก่

จุดประสงค์การเรียนรู้

๒. พุดนำเสนองานการวิเคราะห์
องค์ประกอบเรื่องสั้น วิถีไทย คุณค่า
และข้อคิดที่พบในเรื่องสั้นเรื่อง ปลาหูได้

คำถามเชิงใจ

๑. เรื่องสั้นไทยมีพัฒนาการมาจากข้อใด

ก. นวนิยาย

ข. ร้อยกรอง

ค. บทความ

ง. นิทานนิยาย

๒. องค์ประกอบใดของเรื่องสั้นที่หมายถึง
ข้อคิดสำคัญหรือข้อคิดหลักของเรื่อง

ก. แก่นเรื่อง

ข. โครงเรื่อง

ค. กลวิธีการแต่ง

ง. บทสนทนา

๓. การสร้างเรื่องราวหรือเหตุการณ์อย่างคร่าว ๆ
ให้ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน สร้างความขัดแย้ง
เพื่อให้เรื่องดำเนินไปได้ คือองค์ประกอบใดของเรื่องสั้น

ก. แก่นเรื่อง

ข. โครงเรื่อง

ค. ตัวละคร

ง. กลวิธีการแต่ง

๔. ข้อใดให้คำจำกัดความของคำว่า เรื่องสั้น
ได้ถูกต้อง

- ก. เรื่องที่มีโครงเรื่องไม่ซับซ้อนและมีแนวคิดเดียว
- ข. ตัวละครน้อย ดำเนินเรื่องรวดเร็ว กระชับ
- ค. ปิดเรื่องโดยการหักมุมที่ผู้อ่านไม่คาดคิด
- ง. ถูกทุกข้อ

๕. เรื่องสั้นจะสมบูรณ์ต้องมีองค์ประกอบของเรื่อง
ตรงกับข้อใดมากที่สุด

ก. การดำเนินเรื่อง พฤติกรรมตัวละคร บทสนทนา ฉาก
กลวิธีการดำเนินเรื่อง ภาษา

ข. การเปิดเรื่อง พฤติกรรมตัวละคร บทสนทนา
การบรรยายฉาก ภาษา

ค. การเปิดเรื่อง ตัวละคร กลวิธีการดำเนินเรื่อง
บทสนทนา การปิดเรื่อง

ง. การนำเสนอ พฤติกรรมตัวละคร เวลา บทสนทนา
ภาษา การปิดเรื่อง

เรื่องสั้น

งานเขียนที่แต่งขึ้นเป็นเรื่อง มีขนาดสั้น
และไม่ซับซ้อนเหมือนงานเขียนประเภท
นวนิยาย

แนวคิดสำคัญของเรื่องสั้น

๑) ชื่อเรื่อง

นับเป็นจุดชี้แนะหัวใจของเรื่องสั้น บางเรื่องตั้งชื่อให้เห็นแก่นเรื่องอย่างชัดเจน

แนวคิดสำคัญของเรื่องสั้น

๒) พิจารณาจากข้อขัดแย้งของเรื่อง

ติดตามการคลี่คลายของข้อขัดแย้งว่าสิ้นสุดลงอย่างไร จะช่วยชี้ให้เห็นแก่นเรื่องได้ชัดเจน

แนวคิดสำคัญของเรื่องสั้น

๓) สรุปสาระสำคัญ

โดยการตอบคำถามให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร
ที่ไหน อย่างไร และทำไม

แนวคิดสำคัญของเรื่องสั้น

๔) ภูมิหลัง

การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและ
เหตุการณ์ในเรื่อง

แนวคิดสำคัญของเรื่องสั้น

๕) น้ำเสียงหรือทางเสียงของผู้แต่ง

บางครั้งผู้แต่งไม่ได้นำเสนออย่างตรงไปตรงมา
อาจนำเสนอในลักษณะเสียดสี เหน็บแนม ประชด
ประชัน เป็นต้น

นักเรียนทำกิจกรรม

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นเรื่อง ปลาหู

จากนั้นให้วิเคราะห์วิธีไทย คุณค่า

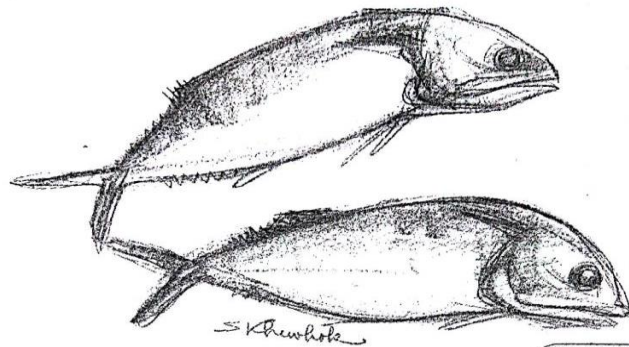
และข้อคิดที่พบ

เรื่องสั้น ปลาทุบ

เรื่องสั้น

ปลาทุบ

ไมตรี ลิ้มปชาติ เรื่อง
สมบัติ คิ้วอก ภาพประกอบ

นายเทียบเห็นปลาทุบหนึ่งที่วางขายอยู่ที่ตลาดสด ทำให้อยากกิน เขาจึงซื้อปลาทุบเซ่งหนึ่งซึ่งมีอยู่ ๒ ตัว แล้วนำกลับบ้าน พร้อมกับคิดในใจว่า มือเย็นนี้คงจะกินข้าวได้อร่อยกว่าเมื่อวานแน่เพราะน้ำพริกปลาทุบเป็นของโปรดของเขามานาน

บ้านพักของนายเทียบอยู่รวมกับคนงานคนอื่นๆ ที่เช่าแก่ร้านขายไม้สร้างให้อยู่ เกือบทุกเย็นนายเทียบจะล้อมวงกินอาหารกับคนอื่นๆ โดยช่วยกันทำอาหารกินกันเอง

วันไหนมีปลาทุบ นายเทียบใช้วิธีทอดปลาทุบบ้าง ย่างบ้าง สดแล้วแต่จะสะดวก สำหรับน้ำพริกกะปิไม่ต้องทำใหม่เพราะพอมีเหลืออยู่ตั้งแต่เมื่อวาน ถ้าจะต้องหาของกินมาเพิ่มก็คือผัก แต่ก็ไม่มีขายสำหรับเขาเพราะเดินไปที่ริมรั้วหลังโรงไม้ก็จะได้ผักตำลึง และถ้าเดินไกลออกไปตรงบริเวณที่ใกล้ๆ กับคลองจะมีผักบุ้งชูยุดอยู่เต็มไปหมดให้สามารถเก็บมากินได้

ตั้งแต่นายเทียบได้มาทำงานในตัวเมืองนคร ทุกครั้งที่นายเทียบได้กินข้าวกับน้ำพริกปลาทุ เขามักจะนึกถึงพ่อเสมอ เพราะพ่อเป็นคนชอบกินปลาทุเอามากๆ ที่จริงแม่ก็ชอบ ทุกคนในครอบครัวชอบ เพียงแค่คนอื่นฯ ชอบน้อยกว่าพ่อเท่านั้น

นายเทียบบอกกับตัวเองว่าคงเป็นกรรมพันธุ์ก็ได้ ที่ทำให้เขาชอบกินปลาทุเหมือนพ่อ

“กับหัวอย่างอื่นกินบ่อยๆ เบื่อ แต่กินปลาทุไม่เคยเบื่อ” เขาเคยบอกกับใครต่อใครเช่นนี้

ถึงแม้พ่อกับแม่และคนในครอบครัวชอบกินปลาทุอย่างไร แต่ไม่ใช่ว่าเขาปลาทุกินได้ง่ายๆ ทั้งนี้ก็เพราะบ้านเดิมของเขาอยู่หมู่บ้านหลังเขาไกลออกไปจากตัวเมืองหลายสิบกิโลเมตรและยังอยู่ห่างทะเลด้วย ที่สำคัญไม่มีทางรถยนต์ หมายถึงว่าคนในหมู่บ้านนี้จะออกมาที่ตัวจังหวัดจะต้องใช้เท้าเดินเป็นหลัก หรือเวลาที่นายเทียบจะกลับไปเยี่ยมบ้านก็ต้องเดินเข้าป่า ข้ามภูเขา กว่าจะถึงบ้านต้องใช้เวลาหลายชั่วโมง

ตอนที่นายเทียบยังเป็นเด็กเขาจำได้ว่า เคยได้กินปลาทุบ้างเหมือนกัน แต่เป็นปลาทุเค็มเสียเป็นส่วนใหญ่ ส่วนปลาทุหนึ่งที่เวลานำมาทอดแล้วมีกลิ่นหอมชวนกิน แทบไม่ได้กินเลย

พ่อของนายเทียบมีอาชีพทำสวน จะเรียกว่าทำสวนก็ไม่ถูกนัก เพราะพ่อไม่ได้ปลูกเอง หมายถึงจะมีทั้งทุเรียน สะตอ หน่อไม้ขึ้นเองในป่า พ่อบอกลูกพ่อก็จะไปเก็บมาขาย

เมื่อเป็นเช่นนี้ นายเทียบจึงคิดไว้ในใจตั้งแต่เข้ามาอยู่ในเมืองและได้งานทำใหม่ฯ ว่า ถ้าได้กลับไปบ้านเมื่อไร จะซื้อปลาทุไปฝาก เลี้ยงเอาตัวใดๆ ด้วย เขาเชื่อว่า ทั้งพ่อ แม่ และน้องๆ จะต้องดีใจที่จะได้กินปลาทุ

ในช่วงงานเดือนสิบซึ่งชาวนครจะทำบุญให้แก่ญาติผู้ใหญ่ที่ล่วงลับไปแล้ว ร้านขายไม้ที่นายเทียบทำงานอยู่หยุดงานให้ลูกจ้าง ๓ วัน นายเทียบจึงถือ

โอกาสกลับบ้าน

วันเดินทางจากตัวเมืองนครเพื่อกลับบ้าน เขาตื่นตั้งแต่เช้ามืดแล้วไปที่ตลาดเช้าเพื่อไปซื้อปลาทุ

นายเทียบเลือกปลาทุตัวขาวเนื้อแน่น น้ำกินถึง ๒๐ ตัว แล้วใช้กระตาดหั่นสไล่มิพห่อย่างดี ใส่ถุงพลาสติก แล้วใช้เชือกมัด ก่อนนำเข้าไปรวมไว้ในกระเป๋าดูเดินทางใบเล็กๆ ซึ่งภายในมีเสื้อผ้าสำหรับไว้เปลี่ยนตอนไปถึงบ้าน

จากตัวเมือง นายเทียบใช้วิธีนั่งรถยนต์รับจ้างประจำทางไปตามถนนที่เป็นดินลูกรังขรุขระบางแห่งเป็นหลุมมีน้ำขัง คนขับรถต้องขับอย่างระมัดระวังจนกระทั่งถึงหมู่บ้านลานสะกา รถไม่สามารถแล่นต่อได้ ผู้โดยสารทุกคนต้องลงจากรถเพื่อใช้เท้าเดินต่อไปยังจุดหมายของใครของคณัน

หลังจากนายเทียบลงจากรถแล้ว เขาไม่รอช้าออกเดินทางด้วยเท้าต่อทันที โดยไม่ลืมที่จะหิ้วกระเป๋าดูเดินทางซึ่งภายในกระเป๋านอกจากมีเสื้อผ้าและปลาทุแล้ว เขายังมีน้ำดื่มใส่ขวดพลาสติกติดมาด้วย

นายเทียบเดินผ่านหมู่บ้านทะเลเข้าป่า จากป่าโปร่งก็เป็นป่าทึบก่อนถึงทุ่งกว้าง เหนื่อยก็พัก

ทุกครั้งที่นายเทียบเดินทางกลับบ้านหรือจากบ้านเข้าเมือง เขาชอบนั่งพักที่ไต้ต้นไม้ใหญ่ที่ยืนต้นอยู่ใกล้กับลำธารน้ำใส โดยถือโอกาสลงอาบน้ำและเอาน้ำตรงบริเวณที่ใสสะอาดที่สุดใส่ขวดพลาสติกให้เต็มด้วย การเดินทางครั้งนี้เขาก็ทำเหมือนเดิม

พอหายเหนื่อย นายเทียบได้ออกเดินต่อไปโดยไม่ลืมกระเป๋าส่งปลาทุที่ตั้งใจซื้อไปฝากพ่อและแม่

เขาเดินไปสักพักก็ถึงเชิงเขาลูกหนึ่ง สวนทางกับชาวบ้าน ๒ - ๓ คนที่เดินผ่านมาและบางคนกำลังออกมาจากป่า

ทุกคนร้องทักกับนายเทียบ เพราะรู้จักกันมาก่อนนั่นเอง

ขณะที่นายเทียบกำลังจะเดินผ่านเชิงเขาเพื่อจะลัดเลาะผ่านทุ่งนาตรง

ไปยังหมู่บ้านของตัวเอง อยู่ๆ ฝนก็ตกลงมาอย่างหนัก แล้วก็มิลมพัดแรงด้วย
ที่จริงฝนตั้งเค้ามาตั้งนานแล้ว เพียงแต่เขาไม่ได้สนใจเท่านั้น คิดอยู่อย่างเดียวว่า
ทำอย่างไรก็ได้ขอให้ได้ถึงบ้านเร็วๆ

นายเทียบไม่อยากเดินฝ่าสายฝนซึ่งตกหนักขึ้นเรื่อยๆ บังเอิญเขาเลี้ยว
ไปเห็นถ้ำเล็กๆ ถ้ำหนึ่งอยู่ใกล้ๆ ทางเดิน เขาจึงรีบเดินเข้าไปหลบฝนในถ้ำ

นายเทียบหลบอยู่ในถ้ำนานเท่าไรไม่รู้ เพราะไม่มีนาฬิกาใช้ รู้แต่ว่า
ฝนยังตกหนักเหมือนเดิม

ขณะที่นายเทียบกำลังตัดสินใจว่าจะฝ่าสายฝนไปดีหรือไม่เพราะระยะ
ทางยังเหลือไม่ไกลเท่าไรก็จะถึงบ้านแล้ว ทันใดนั้นมีเสียงดังครืนมาจากข้างบน
เหมือนมีของหนักถล่มลงมา มาวัดตัวอีกที เขาติดอยู่ในถ้ำเสียแล้ว ไม่สามารถ
ออกไปได้เพราะปากถ้ำมีดินพังลงมาปิดจนมิดสนิท โชคดีที่ยังพอมองแสงจากจุด
อื่นส่องเข้ามาได้บ้าง อย่างน้อยๆ ก็ทำให้เขามีอากาศหายใจ

แต่นายเทียบเดินทางกลับบ้านก็รู้กันหมดแทบ
ทั้งหมู่บ้าน เพราะก่อนถึงหมู่บ้านนายเทียบได้พบกับ
คนหาของป่าหลายคน ทุกคนรู้จักกันดีเพราะเป็น
หมู่บ้านเล็กๆ

บางคนได้ไปที่บ้านของนายเทียบเพื่อ
หวังว่าจะได้พบกับเขา แต่ปรากฏว่าไม่ได้พบ
แล้วยังไม่มีใครรู้ด้วยว่านายเทียบหายไปไหน

หลังจากนั้นอีก ๒ วัน คนที่รู้จักกับ
นายเทียบคนหนึ่งเกิดเอะใจขึ้นมา จึงได้ย้อน
กลับไปที่เชิงเขาบริเวณที่ได้พบกับนายเทียบ
แค่ได้เห็นดินจากภูเขาล่มลงมาใกล้ๆ ทางเดิน
เขาก็จำได้ว่าตรงนั้นเคยเป็นถ้ำเล็กๆ มาก่อน
เขาใจหายวาบ เมื่อคิดขึ้นมาได้ว่า เหตุที่นายเทียบ

หายไปตามที่ติดอยู่ในถ้ำนี้ก็ได้

เร็วเท่าความคิด เขาตะโกนร้องเรียกชื่อเพื่อน แต่ก็เงียบ ไม่มีเสียงตอบ
กลับออกมาเลย

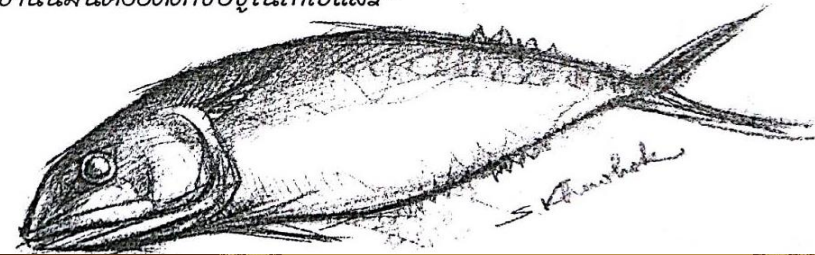
มีอะไรบางอย่างทำให้เขาเชื่อมั่นว่านายเทียบจะต้องติดอยู่ในถ้ำแน่ เขา
จึงไปบอกทุกคนที่หมู่บ้านให้มาช่วยขุดดินจากปากถ้ำ

ทั้งๆ ที่ชาวบ้านหลายคนไม่ค่อยแน่ใจว่านายเทียบจะติดอยู่ในถ้ำจริง
หรือไม่ แต่ก็มีน้ำใจเออาจอบ เออาเสียม และเครื่องมือเครื่องมือที่พอมามีมาช่วยกัน
ขุดดิน ทั้งนี้ก็เพราะทั้งพ่อและแม่ของนายเทียบเป็นที่รักของคนในหมู่บ้าน
นั้นด้วย

โชคดีที่ฝนหยุดตกหลังจากก่อนหน้านี้ได้ตกๆ หยุดๆ มาเป็นเวลา
หลายวัน การขุดดินออกจากปากถ้ำจึงทำได้สะดวก แต่กว่าจะขุดดินเปิดปากถ้ำ
ให้กว้างพอ ต้องใช้เวลาถึงสิบกว่าวันแต่ทุกคนก็หายเหนื่อยเพราะได้ช่วยพา
นายเทียบออกจากถ้ำได้

นางเก็บมีทำทางวัดโรนเล็กน้อย เขาบอกพอบคุณกับทุกคนก็ได้
ช่วงขุดปากถ้ำ พร้อมกับเปิดเผยว่าทำไมไม่อดตายอยู่ในถ้ำก็เพราะมีปลาวง
กิน แต่ล่องแก่ง คนหนึ่งพูดขึ้นว่า

“เหตุที่ไอ้เก็บรอดตายเป็นเพราะมันเป็นคนมีความกตัญญู
จากในท้องแม่ได้กินปลาวง จึงชื่อมาฝาก หากไม่ชื่ออะไรติดมือมาเลย
บ้านนี้มันคงอดตายอยู่ในถ้ำไปแล้ว”

แนวการวิเคราะห์เรื่องสั้นเรื่อง ปลาหู

๑. วิถีไทยที่พบในเรื่องสั้นเรื่อง ปลาหู

.....

๒. ข้อคิดที่พบในเรื่องสั้นเรื่อง ปลาหู

(พร้อมทั้งเขียนอธิบายการนำไปประยุกต์ใช้)

.....

๓. คุณค่าที่ได้จากการอ่านเรื่องสั้นเรื่อง ปลาหู
(ด้านวรรณศิลป์/เนื้อหา/สังคม)

.....

.....

